

Motion till riksdagen

1987/88:L404

av Marianne Karlsson (c)

om rättvisa mellan gifta och sambor

Vid många tillfällen har man till mig fört fram påståenden om att gifta par missgynnas i olika hänseenden gentemot sambor. Detta har varit svårt att styrka. Nu har man emellertid i min egen kommun, Mjölby kommun, i en besvärsskrivelse satt på pränt ett exempel på förhållanden, där ett gift par får mindre KBT än i ett samboförhållande.

Jag anser att detta är mycket oroande. Jag är förespråkare för äktenskap och trohet och anser att sådana oarter i svensk lagstiftning måste röjas ur vägen. En utredning bör tillsättas som går igenom svensk lagstiftning vad gäller förhållanden mellan gifta och sambor – med inriktning på att rätta till förhållanden där gifta missgynnas gentemot sambor.

Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att en utredning skall tillsättas för att undanröja regler som missgynnar gifta i förhållande till sambor.

Stockholm den 14 januari 1988

Marianne Karlsson (c)

Mjölby Kommun

Tjänstens namn
Stadskansliet
Mansliggata

Hans Halvarsson

Datum
1987-12-21
Ett datum

Skivnr (senast)

Ordnr

Et bestämdag/returslag

Socialdepartementet
103 33 STOCKHOLM

administrativ till
RFV

Anförande av besvär

Klagande: Mjölby kommun genom dess stadskansli,
Box 500, 595 00 Mjölby

Beslut över vilket besvär anföres: Riksföraäkringsverkets beslut T 2762/87 meddelat 1987-11-27 angående avslag på ansökan om etatsbidrag för kommunalt bostadstillägg till folkpension (KBT)

Yrkanden: Kommunen yrkar i första hand att regeringen med upphävande av angivet beslut må bevilja kommunen statsbidrag enligt de av kommunen föreslagna normalgrunderna för KBT och i andra hand att regeringen med ändring av angivet beslut må bevilja kommunen statsbidrag för i vart fall de normalgrunder vilka oatridigt är statsbidrageberättigade.

Grunder: Mjölby kommunfullmäktige antog i beslut § 173/1987 nya normalgrunder för KBT innebärande att KBT utgår för inkomstavdrag för såväl ogift pensionär som för makar tillsammans med 100 % av bostadskoetnaden mellan den nedre hyresgränsen och ett belopp av 950 kronor per månad samt med 80 % för 1988, 90 % för 1989 och 100 % för 1990 av bostadskoetnaden mellan 950 kronor och den övre hyresgränsen för makar som vid varje tidpunkt gäller enligt förordningen (1979:830) om statsbidrag till kommunalt bostadstillägg till folkpension. I detta beslut antogs dessutom en § 4, vilken innebar att med makar jämatälldas ogifta samboenda vilka stadigvarande lever tillsammans.

Riksföraäkringsverket har i det överklagade beslutet funnit att på grund av kommunens likatällighetdefinition i angiven § 4 är kommunen ej berättigad till statsbidrag ens för de grunder vilka uppfyller statsbidragsförordningen. Kommunen har tvingats ändra beslutet i KF § 221/1987 på grund av ekonomiska realiteter. Emellertid har kommunstyrelsen trots detta beslutat uppdraga till stadskansliet att av principiella skäl överklaga verkets beslut.

I 2 § andra stycket lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension (HKL) stadgades att kommunalt bostadstillägg utgår enligt de grunder kommunen bestämmer. Avvikelse får dock ej ske från vad i 4 och 5 §§ HKL stadgades samt att villkor om viss tids bosättning eller annat jämförligt villkor ej får uppställas.

Enligt kommunens åsikt är kommunen suverän att bestämma vad avser de övriga grunder på vilka KBT vilar i den enskilda kommunen. Någon avvikelse från tvingande lagstiftning har ej skett. Det kan knappast ha varit lagstiftarens intention att sätta den kommunala självbestämmanderätten ur spel i detta avseende genom restriktioner i specialdestinerade statsbidrag. Riksföräkringsverket har påvisat ett rättsgrundsetas i form av tvingande lagstiftning kan ruckas i sine bestämdelar genom ekonomiska styrmedel, vilket kommunen beklagar. Kommunen ville genom sin ovan nämnda § 4 sträva efter en likställighet mellan makar och ogifta samboenda vad avser hyresbidragsförmåner, vilket bl a återfinns i reglerna om bostadsbidrag till barnfamiljer. I det särskilda fallet torde en skillnad i detta avseende kunna leda till ett väsentligt förhöjt KBT-belopp för ogifta jämfört med makar i liknande hyres-situation.

Den lokala försäkringskassen har påvisat att de situationer där statsbidragsförordningen ej uppfylles ej kan anses särskilt frekventa. Således bör undantag kunna medges i avvaktan på en eventuell revidering av gällande bestämmelser.

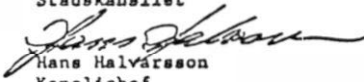
Vad sedan avser avslagbeslutet i de delar vilka ej strider mot statsbidragsförordningen ter det sig svärmotiverat att ej bevilja statsbidrag när grundarna för dessa är uppfyllda. I ett tidigare besvärshandling har Riksföräkringsverket yttrat att ett bifall skulle medföra svårigheter i försäkringskassornas ADB-rutiner o d. Kommunen befarar att denna motivering fortfarande kan komma att användas. Enligt kommunens mening får myndighetens handläggningsrutiner aldrig medföra att man kan undandra sig skyldighet att tillämpa gällande lagstiftning på ett tillförlitligt vis.

Som ovan anförda skall kommunens överklagande även betraktas som ett principiellt yttrande över ingrepp i den kommunala självstyrelsen. I föreliggande fall kan det uppfattas som "utpresaningspolitik" genom ekonomisk styrning, när kommunen av ekonomiska skäl tvingas ändra ett beslut, vars innehåll väl överensstämmer med likställighetsprincipen. För det fall att beavärens avslås är det kommunens uppfattning att en över-syn av statsbidragsbestämmelserna för KBT bör genomföras samt att den s k samboendefinitionen i skilda författningstexter moderniseras.

Efter det ovan anförda anser kommunen att dess besvärretalan skall bifallas helt eller delvis enligt yrkanden.

Vad slutligen avser beräkningen av besvärretiden bör framhållas ett överklagat beslut inkom till kommunen enligt ankomstäm-pel 1987-12-02.

HJÖLBY KOMMUN
Stadskansliet

Hans Halvårsson
Kanslichef

Bilagor: KS § 442/87, KP § 221/87, normalgrunder,
beslutsmeddelande från Riksföräkringsverket 871127,
skrivelse från försäkringskassen 871117.